

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 15C/8/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113231766
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Kačmár
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2015:3113231766.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín v právnej veci navrhovateľa: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, ul. Pribinova 25, IČO: 35792752, zastúpený zástupcom: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, ul. Kubániho 16, proti odporcom: 1. I. T., bytom L. K., G. D. XX/X, 2. W. T., bytom L. Dubnica, G. D. XX/X, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcov: Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, so sídlom v Bratislave, Šafárikovo nám. 7, zastúpený JUDr. Patrikom Podhorským, advokátom so sídlom v Bratislave, ul. Zámocká 36, o zaplatenie 496,71 eur s príslušenstvom, sudcom JUDr. Erikom Kačmárom, takto

rozhodol:

I. Súd návrh **z a m i e t a** .

II. Odporcom súd náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

III. Vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov súd náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Okresnému súdu Trenčín bol dňa 11.11.2013 doručený návrh navrhovateľa, ktorým sa proti odporcom domáha, aby súd rozhodol o splnení ich povinnosti zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne sumu 496,71 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,50 % ročne z tejto sumy od 27.08.2013 do zaplatenia. Zároveň si navrhovateľ uplatnil aj právo na náhradu trov konania. Návrh odôvodnil tým, že s odporcom v 1. rade uzatvoril dňa 06.12.2007 Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8400001728, na základe ktorej bol odporcovi v 1. rade poskytnutý úver v sume 398,33 eur a odporca v 1. rade sa zaviazal uhrádzať poskytnutý úver v 36 pravidelných mesačných splátkach vo výške 21,71 eur v termínoch splatnosti podľa dohodnutého splátkového kalendára. Odporca v 2. rade pristúpil k záväzku odporcu v 1. rade ako spoludlžník podľa § 533 Občianskeho zákonníka. Na základe žiadosti odporcu sa dohodli na odklade splátok č. 34 až 36 a tieto sa odporca zaviazal splatiť ako splátky č. 61 až 63. V súlade s ustanovením zmluvy poskytol navrhovateľ odporcovi v 1. rade revolving dňa 17.06.2009 vo výške 521,04 eur, ktorý sa odporca v 1. rade zaviazal splatiť v 24 mesačných splátkach vo výške 21,71 eur v termínoch splatnosti podľa nového splátkového kalendára. Ďalší revolving bol uzatvorený dňa 29.12.2011 vo výške 521,04 eur, ktorý sa odporca v 1. rade zaviazal splatiť v 24 mesačných splátkach vo výške 21,71 eur v termínoch splatnosti podľa nového splátkového kalendára. Odporca sa dostal do omeškania už pri 1. splátke. Do uplatnenia práva navrhovateľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka zaplatil odporca navrhovateľovi len sumu 1.326,93 eur. Vzhľadom k tomu, že odporca bol v omeškaní s úhradou splátky č. 65 o viac ako tri mesiace, navrhovateľ si uplatnil právo veriteľa § 565 Občianskeho zákonníka, t.j. okamžitú splatnosť úveru.

Podaním zo dňa 16.09.2014 vstúpil do konania vedľajší účastník, a to Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, a to na stranu odporcov. Vedľajší účastník je združenie pôsobiace na ochranu práv spotrebiteľov. Vstup vedľajšieho účastníka bol navrhovateľovi aj odporcom riadne oznámený. Odporcom v 1. a 2. rade bol dňa 07.10.2014 zároveň doručený aj návrh na začatie konania. Odporcovia na toto oznámenie súdu nereagovali, rovnako ako ak na doručený návrh na začatie konania.

Dňa 05.12.2014 bolo súdu doručené podanie vedľajšieho účastníka, obsahom ktorého je jeho vyjadrenie k návrhu. V ňom uviedol, že zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou. Takisto uviedol, že Zmluvné dojednania uzavretej zmluvy sú neplatné, pretože ide o neprijateľnú inkorporačnú doložku. Tieto dojednania boli uvedené netransparentne menším písmom ako zmluvné podmienky predstavujúce podstatné zložky zmluvy. Súdy už judikovali netransparentnú inkorporačnú doložku ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. Táto doložka nemohla privodiť viazanosť zmluvných dojednaní zmluvy o revolvingovom úvere. Odhliadnuc od uvedeného poukázal aj na výšku ročnej úrokovej sadzby revolvingu prevyšujúcej 30 %, ktorý sa prieči dobrým mravom. Preto je dohoda o výške úroku za úver neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov aj preto, že v zmluve nie sú uvedené náležitosti podľa ods.2 písm.a/, b/, d/ až j/, k/, l/. Odporcovia navrhovateľovi zaplatili spolu sumu 1.326,93 eur, tým zanikla povinnosť odporcov vrátiť finančné prostriedky v celej žalovanej výške. Preto je potrebné návrh v celom rozsahu zamietnuť.

Na prejednanie veci samej súd nenariadil pojednávanie, pretože vo veci ide o drobný spor a podľa názoru súdu vo veci možno rozhodnúť bez pojednávania. Súd sa oboznámil s návrhom, žiadosťou o poskytnutie revolvingového úveru/zmluva, oznámením veriteľa o schválení úveru zo dňa 06.12.2007, kópiou doručky na č. I. 7, kartou klienta zo dňa 14.10.2013 a zmluvnými dojednaniami na č.I. 5. Po takto vykonanom dokazovaní súd zistil tento pre rozhodnutie o návrhu podstatný skutkový stav:

Navrhovateľ dňa 04.12.2007 uzatvoril s odporcom v 1. rade ako dlžníkom a odporcom v 2. rade ako spoludlžníkom úverovú zmluvu, označenú ako Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluva o revolvingovom úvere, v ktorej bolo v časti 6 (Údaje o schválenom revolvingovom úvere) uvedené, že poskytnutá čiastka úveru je 12.000,-Sk. V Zmluve bolo ďalej uvedené: splatnosť úver (počet splátok/splatnosť - deň v mesiaci) 36/24. V Zmluve nie je uvedená ročná úroková sadzba úveru. Je v nej uvedená nominálna hodnota úveru 23.544,- Sk, RPMN za úver 60,87 % a predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 56,49 %. Ďalej bola uvedená zmluvná odmena za poskytnutie revolvingu 9.104,- Sk. Súčasťou tejto Zmluvy sú podľa jej bodu 13 aj zmluvné dojednania (na zadnej časti tejto Žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluva o revolvingovom úvere).

V oznámení veriteľa o schválení úveru zo dňa 06.12.2007 sú uvedené údaje ako výška úveru 12.000,- Sk, nominálna hodnota úveru 23.544,-Sk, splatnosť úveru 36 mesiacov, výška mesačnej splátky 654,- Sk, dátum splatnosti prvej splátky úveru 24.01.2008, dátum poslednej splátky úveru 24.12.2010, RPMN úveru 60,87 %. Okrem toho je uvedené aj nasledovné: schválená výška revolvingu 15.696,- Sk, zvýšenie maximálnej výšky úveru po vykonaní revolvingu 15.696,-Sk, výška mesačnej splátky po vykonaní revolvingu 654,-Sk, RPMN po vykonaní revolvingu (predpokladaná výška) 56,49 %, úverový limit 27.468,-Sk, zmluvná odmena za poskytnutie úveru 11.544,-Sk, zmluvná odmena za poskytnutie každého revolvingu 9.104,-Sk.

Žiadny Dodatok k predmetnej úverovej zmluve zo dňa 04.12.2007, ani dohoda o odklade splátok ani žiadna iná úverová zmluva súdu predložené neboli. Ako dôkaz ich navrhovateľ ani neoznačil.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 261 ods.3 písm. d) Obchodného zákonníka, v znení účinnom v čase vzniku záväzkového vzťahu, touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy: zo zmlúvy o úvere (§ 497).

Podľa § 488 Občianskeho zákonníka záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

Podľa § 489 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 491 ods.1 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

Podľa § 494 Občianskeho zákonníka z platného záväzku je dlžník povinný niečo dať, konať, niečoho sa zdržať alebo niečo trpieť a veriteľ je oprávnený to od neho požadovať.

Podľa § 52 ods.1 až 4 Občianskeho zákonníka v účinnom znení, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm.a/ zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31.12.2007, na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Podľa § 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 9 ods.1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

Vzhľadom k vyššie citovaným ustanoveniam zákonov a zistenému skutkovému stavu súd rozhodol tak, že návrh navrhovateľa zamietol. Vo všeobecnosti pre občianske súdne konanie platí, že bremeno tvrdenia rozhodných skutočností zaťažuje predovšetkým navrhovateľa, ktorý sa návrhom domáha svojho práva. Takisto platí, že dôkazné bremeno ohľadne preukázania určitej tvrdenej skutočnosti zaťažuje v konaní toho účastníka, ktorý sa dovoľáva použitia nejakej právnej normy a právneho následku z nej vychádzajúceho. Rozsah dôkazného bremena, t.j. okruh skutočností, ktoré musí účastník

preukázať, zásadne určuje hmotnoprávna norma. Odtiaľ tiež vyplýva, kto je nositeľom dôkazného bremena. Neunesenie dôkazného bremena má za následok nepreukázanie tvrdenej skutočnosti, čo môže viesť aj k celkovému neúspechu v konaní. Aplikujúc uvedené v tomto konaní, súd konštatuje, že tvrdenie navrhovateľa, že odporcovia si nesplnili svoju zmluvnú povinnosť, navrhovateľ v konaní nepreukázal.

Navrhovateľ odvodzuje svoje právo na žalovanú sumu od zmluvy o revolvingovom úvere, ktorú uzatvoril s odporcami v 1.a 2. rade. Pojem revolvingový úver nie je zákonným pojmom. Zákony o spotrebiteľských úveroch, resp. Obchodný zákonník pojem revolvingový úver nepozná. Vo všeobecnosti možno uviesť, že tzv. revolvingový úver je určitou modifikáciou kontokorentného úveru. Používa sa najmä pri podnikaní. V rámci dohodnutého revolvingového úveru veriteľ poskytuje dlžníkovi krátkodobý úver na dohodnutú sumu, ktorá sa nesmie prekročiť. Je charakteristický tým, že veriteľ sa zaväzuje v zmluve o úvere tento úver ku dňu splatnosti znovu obnoviť (revolvovať) pri splnení vopred stanovených podmienok. Požiadavky na znovu dohodnutú sumu sa berú ako nový úver. Na druhej strane v prípade nevyčerpania celej sumy sa môžu účtovať poplatky za nevyčerpanú časť. Tento úver sa poskytuje spoľahlivým a bonitným klientom, u ktorých v určitých intervaloch opakovane dochádza k požiadavkám na úver, poskytovaný na tie isté účely. Je to krátkodobá forma financovania, pri ktorej sú predmetom úverovania opakujúce sa potreby krytia obežných prostriedkov (pohľadávok a zásob).

Úverová zmluva, ktorú uzatvoril navrhovateľ s odporcami ako spotrebiteľmi, je spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 Občianskeho zákonníka, pretože pri ich uzatváraní právny predchodca navrhovateľa konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti a odporcovia sú fyzickými osobami a nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Tým sa pri rozhodovaní o návrhu navrhovateľa otvoril priestor pre aplikáciu § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré predstavujú základný právny rámec ochrany spotrebiteľa, popri ostatných právnych predpisoch. Napríklad podľa zákona o ochrane spotrebiteľa alebo zákona o spotrebiteľských úveroch. Zároveň ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona o spotrebiteľských úveroch.

Súd konštatuje, že z návrhu navrhovateľa jednak ani nie je zrejmé na základe ktorej zmluvy o (revolvingovom) úvere vznikla odporcom povinnosť na zaplatenie žalovanej sumy, a jednak navrhovateľ súdu nepredložil a dokonca ani neoznačil žiadny dôkaz, ktorý by preukazoval uzatvorenie zmluvy o revolvingovom úvere dňa 17.06.2009 a dňa 29.12.2011, v oboch prípadoch vo výške 521,04 eur, ktorý by boli odporcovia povinní splatiť v lehote 24 mesiacov v splátkach po 21,71 eur. Žiadny dôkaz o tomto právnom úkone navrhovateľ súdu nepredložil a dokonca ani neoznačil. Predložená úverová zmluva, označená ako Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluva o revolvingovom úvere č. 8400001728, nie je dôkazom o uzatvorení uvedených tzv. revolvingových úverových zmlúv. Na základe uvedenej zmluvy, resp. tohto listinného dôkazu, by mohol mať súd za preukázané iba to, že navrhovateľ poskytol odporcom úver v sume 12.000,-Sk, so splatnosťou úveru 36 mesiacov s výškou mesačnej splátky 654,-Sk.

Nesplnenú povinnosť odporcov na vrátenie poskytnutého spotrebiteľského úveru nie je možné odvodiť len z tvrdenia navrhovateľa. V takom prípade by súd rozhodol len na základe jeho tvrdenia, bez riadneho preukázania jeho pohľadávky. Odporcovia pritom navrhovateľovi celkovo splatili sumu 1.326,93 eur, ako to uviedol samotný navrhovateľ, pričom podľa predloženej úverovej zmluvy mali čerpať úver vo výške 12.000,-Sk, teda 398,33 eur. Čerpanie, resp. poskytnutie vyššej peňažnej čiastky odporcom navrhovateľ v konaní žiadnym dôkazným prostriedkom nepreukázal. Takýto dôkaz ani neoznačil.

Okrem uvedených skutočností súd poukazuje aj na to, že v Zmluve o revolvingovom úvere č. 8400001728 (v jej texte) absentujú zákonom o spotrebiteľských úveroch požadované údaje. Týmito údajmi je napríklad údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, suma, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a o termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V zmluve absentuje aj jeden z najvýznamnejších údajov zmluvy o úvere, a to údaj o výške úroku. Takisto sú v nej uvedené dva údaje o RPMN (okrem RPMN za úver aj nejaká predpokladaná RPMN), či spôsobuje neurčitosť tohto údaju. Pritom podľa § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Oznámenie veriteľa o schválení úveru zo dňa 06.12.2007 nie je možné považovať za riadne uzatvorenie inej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá má zákonom predpísanú písomnú formu, a to aj podľa vtedy účinnej právnej úpravy (najmä pre nepreukázanie písomnej akceptácie návrhu na uzatvorenie zmluvy). Pritom len pri riadne uzatvorenej spotrebiteľskej zmluve a po jej preukázaní, je možné posúdiť aj prípadný okamih vzniku omeškania dlžníka, spotrebiteľa a z toho vyplývajúce posúdenie prípadného premlčania práva veriteľa, dodávateľa.

Súd považuje za potrebné uviesť okrem vyššie uvedených dôvodov smerujúcich k zamietnutiu návrhu navrhovateľa aj to, že súčasťou uzatvorenej úverovej zmluvy majú byť aj tzv. Zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti Profireal Slovakia spol. s r.o. (pôvodné obchodné meno navrhovateľa). Ide o zmluvné podmienky, ktoré sú vo všeobecnosti známe ako všeobecné zmluvné podmienky. Po ich preštudovaní súd konštatuje, že tieto sú napísané fakticky nečitateľným písmom (veľkosť písma je minimalizovaná tak, že je nečitateľné bez použitia optických pomôcok, napr. lupy). K obdobným skutočnostiam sa vyjadril aj Krajský súd v Trenčíne vo svojom rozsudku 6Co/655/2013 zo dňa 17.12.2013, s ktorého odôvodnením sa súd stotožňuje aj v tomto konaní. Z uvedeného rozsudku vyplýva, že vychádzajúc z komunitárneho práva - smernice č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, je potrebné starostlivo posudzovať spotrebiteľskú zmluvu a poskytnúť spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane ochranu. Na zákonom predpísaných náležitostiach spotrebiteľského úveru je potrebné bezvýhradne trvať, keďže ich účelom je predovšetkým jasná a zrozumiteľná úprava práv a povinností zmluvných strán a tým aj ochrana spotrebiteľa. Úverové podmienky, uvedené na rube úverovej zmluvy, ktoré sú jej neoddeliteľnou súčasťou, sú rozsiahle, písané takmer nečitateľným drobným písmom, že spotrebiteľ ani nemal reálnu možnosť pri podpisovaní úverovej zmluvy sa s nim oboznámiť, i keď obsahujú aj sankcie, poistenie a podobne. Už len túto okolnosť možno považovať za rozpornú s dobrými mravmi (podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa), keďže takýto spôsob úpravy zmluvných povinností možno považovať za nekalý. Zmluva o (revolvingovom) úvere v prejednávanej príhode tak nielenže nespĺňa nevyhnutné náležitosti zákona o spotrebiteľských úveroch, ale ako taká bola uzatvorená v rozpore so zákonom, nakoľko bola uzatvorená za použitia nekalej obchodnej praktiky. Odporcovia nemali primeranú, reálnu možnosť na oboznámenie sa so zmluvnými podmienkami, tieto im neboli jasným, čitateľným a zrozumiteľným spôsobom poskytnuté.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a dôvody, pre ktoré súd návrh v celom rozsahu zamietol je argumentácia vedľajšieho účastníka v jeho písomnom vyjadrení pre rozhodnutie vo veci samej irelevantná. Preto sa ňou súd ani nezaoberal. Vznik a existencia pohľadávky navrhovateľa nebola preukázaná, odhliadnuc od toho, že navrhovateľ v časti návrhu neunesol ani bremeno tvrdenia rozhodných skutočností.

Podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, pretože odporcovia boli v konaní plne úspešní. Vzhľadom k tomu, že odporcovia si v konaní právo na náhradu trov konania neuplatnili a z obsahu spisu im žiadne trovy konania ani nevyplývajú, súd odporcom náhradu trov konania nepriznal.

Vzhľadom k tomu, že v konaní vystupoval aj vedľajší účastník na strane odporcov a vzhľadom na celkovú úspešnosť odporcov v konaní, bolo potrebné rozhodnúť aj o práve vedľajšieho účastníka na náhradu

trov konania. Pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi sa súd riadil nasledujúcou právnou úvahou:

Právne postavenie vedľajšieho účastníka v občianskom súdnom konaní, teda procesné práva a povinnosti vedľajšieho účastníka sú v Občianskom súdnom poriadku upravené v ustanoveniach § 93, § 153d, § 201. Z týchto ustanovení je zrejmé, že vedľajší účastník sa môže zúčastniť konania popri navrhovateľovi alebo odporcovi buď ak má právny záujem na výsledku konania (s výnimkou konania o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je), alebo ak ide o právnickú osobu, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa antidiskriminačného zákona, zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele alebo zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Pre jeho právne postavenie je však najpodstatnejšie, že ustanovenie § 93 ods.4 Občianskeho súdneho poriadku mu priznáva rovnaké práva a povinnosti aké má účastník. V konaní však koná iba sám za seba, pričom ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že vedľajší účastník má rovnaké procesné práva a povinnosti ako účastník, pričom nie je zástupcom tohto účastníka, pretože koná iba za seba. Jeho procesné úkony sú tak iba jeho úkonmi, avšak tieto úkony majú v konaní rovnaké právne následky, ako keby ich uskutočnil účastník, na strane ktorého v konaní vystupuje. Zhrnúc vyššie uvedené platí, že ak má účastník právo na náhradu trov konania, také isté práva má aj vedľajší účastník. V danej veci, ak majú odporcovia právo na náhradu trov konania, má toto právo aj vedľajší účastník na ich strane.

Ďalšou právnou otázkou, ktorou sa súd zaoberal v súvislosti s rozhodovaním o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka je otázka, či právne zastúpenie vedľajšieho účastníka, ktorý je združením na ochranu spotrebiteľa, je účelné. Túto skutočnosť musí pri rozhodovaní o trovách konania súd vždy posúdiť. Podstatou existencie vedľajšieho účastníka na strane odporcu je ochrana práv spotrebiteľov. Vedľajší účastník bol založený za týmto účelom a za týmto účelom aj existuje. Vedľajší účastník je zo svojej podstaty odborníkom na podporu a ochranu záujmov práv spotrebiteľa, ktorého ďalšie odborné zastupovanie nie je možné chápať ako účelné. Je samozrejmé, že relevantnú, skutočnú ochranu práv spotrebiteľov môže poskytovať len odborne vzdelaný personál, znalý všeobecne záväzných právnych predpisov a judikatúry súdov. Suplovať plnenie tejto úlohy udelením plnomocenstva advokátom v občianskom súdnom konaní sa preto súdu javí ako účelové. Podľa názoru súdu tak právne zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom v tomto konaní nebolo účelné.

Uvedený názor súdu je v súlade aj s rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, čo vyplýva napr. z jeho uznesenia sp.zn. 6 MCdo 9/2013 z 20.06.2014. V ňom dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k obdobnému záveru, ktorý je aplikovateľný aj na toto konanie. Najvyšší súd v ňom okrem iného uviedol, že Občiansky súdny poriadok v ustanoveniach § 142 až 150 ustanovuje pravidlá pre rozhodovanie súdu o náhrade trov konania. Pre všetky prípady rozhodovania súdu o náhrade trov konania platí zásada, podľa ktorej môže byť účastníkovi konania priznaná náhrada len tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva (teda nie všetky náklady majúce povahu trov konania). V prípade rozhodovania o náhrade trov konania pri plnom úspechu vo veci je táto zásada výslovne uvedená v § 142 ods. 1 O.s.p.. Pojem „účelnosť“ použitý v tomto ustanovení treba chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, resp. pred nákladmi nadbytočnými, či nadmernými. Pri posudzovaní účelnosti nákladov vynaložených na právne zastúpenie treba dôsledne rozlišovať, či právne zastúpenie advokátom je využitím ústavne zaručeného práva na právnu pomoc, alebo či sa jedná skôr o zneužitie tohto práva na úkor protistrany (napr. zastúpenie v celkom banálnej veci, opakované zastúpenie v tzv. hromadných - skutkovo a právne takmer totožných veciach, alebo zrejma snaha zvýšiť náklady konania protistrane (v tejto súvislosti najvyšší súd poukázal aj na nález Ústavného súdu Českej republiky z 25. 3. 2014 sp. zn. I. ÚS 3819/13). Zásada účelnosti trov potrebných na uplatnenie alebo bránenie práva je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti občianskeho súdneho konania ako celku a z ústavnoprávneho princípu proporcionality, chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu. Primeranosť súvisí s rozumnosťou v práve, ktorá je chápaná ako vyhľadávanie praktickej rovnováhy v rámci aplikácie práva. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 19. marca 2014 sp. zn. 6 MCdo 5/2013 vyslovil záver, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní, vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu

tej - ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde. Vedľajší účastník zastúpený advokátom hromadne vstúpil do skutkovo a vecne porovnateľných vecí, pričom v konaní urobil písomné vyjadrenie k žalobe (prakticky formulárové) aktualizované len o údaje k žalovanej pohľadávke. Za tejto situácie, ako aj s prihliadnutím na skutočnosť, že v tomto písomnom podaní zároveň uviedol, že súhlasí s rozhodnutím bez pojednávania, a že prípadného pojednávania sa on ani jeho zástupca nezúčastní a žiada konať a rozhodnúť v ich neprítomnosti, sa zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom vo veciach, ktoré spolu naplňajú charakteristiku tzv. hromadných vecí, javí ako odporujúce rozumnosti, a teda ako zneužitie práva na právnu ochranu. To má za následok povinnosť súdov konštatovať neúčelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, a teda ich nepriznanie účastníkovi, ktorý by inak na ich náhradu mal právo. Vedľajší účastník by svoju úlohu, spočívajúcu v pomoci žalovaným v postavení spotrebiteľa, mohol efektívne splniť aj bez vynaloženia nadbytočných nákladov na právne zastupovanie v každej skutkovo a právne takmer totožnej veci. Požiadavke rozumnosti by zodpovedal napríklad taký jeho postup, ktorým by si vyžiadal právnu službu len na vyhotovenie námietky premičania, ktorú by potom sám, či už v postavení vedľajšieho účastníka alebo zástupcu, použil v súdnom konaní vo všetkých porovnateľných veciach.

Záverom súd uvádza, že pripúšťa, že zastúpenie združenia ako vedľajšieho účastníka v občianskom súdnom konaní advokátom nemusí byť v každom prípade neúčelné. Malo by však ísť o právne zložitejší prípad, kedy by ani personálne vybavenie združenia na ochranu spotrebiteľa nemuselo postačovať na riadne a plnohodnotné zastupovanie združenia. O takýto prípad však v prejednávanej veci nešlo. Ako je uvedené aj vyššie, pri rozhodovaní o náhrade trov konania musí súd vždy posúdiť aj účelnosť vzniknutých trov, pričom na tejto skutočnosti nič nemení právo účastníka, resp. vedľajšieho účastníka dať sa v konaní zastúpiť advokátom.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Trenčín na Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.(§ 205 ods.1 O.s.p.)

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že :

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1 O.s.p.,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozdujúčich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené /§ 205a/,

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.